

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

10 ani de la evenimentele din 7 aprilie 2009 din Moldova – încă în așteptarea justiției

Natalia Țeremet · Sunday, April 7th, 2019

Republica Moldova marchează 10 ani de la evenimentele tragice din 7 aprilie 2009. În acea zi și următoarele, peste 600 de persoane au fost reținute de poliție după incidentele violente care au avut loc în Chișinău. Dintre cei reținuți și maltratați de forțele de ordine, patru persoane au decedat în condiții suspecte. Statul și-a luat responsabilitatea doar pentru decesul uneia dintre ele, Valeriu BOBOC, care a decedat din cauza leziunilor primite.

În scurt timp de la violențele din 7 aprilie 2009, [Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului European, Thomas HAMMARBERG](#) și [Comitetul European pentru Prevenirea Torturii \(CPT\)](#) au efectuat vizite în Republica Moldova. Acestea au recomandat autorităților Republicii Moldova luarea unor acțiuni hotărâte, care să asigure principiul de „zero toleranță” față de relele tratamente prin sistemul de justiție penală și să îmbunătățească investigarea relelor tratamente. S-a mai recomandat realizarea unor schimbări sistemice în activitatea poliției și transferul izolatoarelor de detenție a poliției în subordinea ministerului justiției.

La 20 octombrie 2009 Parlamentul a decis [constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie 2009](#) și la 8 iulie 2010 a aprobat [raportul Comisiei de anchetă](#). Astăzi cetățenii Republicii Moldova mai au încă întrebări cu privire la investigarea cauzelor și a consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie 2009. În același timp, apreciem pozitiv că [Procuratura Generală publică periodic](#) informează statistic și gestiunea dosarelor privind evenimentele din aprilie 2009. Această informație ne confirmă despre justiția selectivă și lipsa condamnării ferme a relelor tratamente de instituțiile de stat, la toate nivelurile.

În procesul de înfăptuire a justiției au existat numeroase obstacole, printre care resursele limitate și expertiza insuficientă pentru documentarea și investigarea torturii și a altor presupuse infracțiuni. Sistemul de justiție penală nu a fost adecvat pentru a face față evenimentelor din aprilie 2009. Aceste obstacole au favorizat impunitatea. Multe dintre aceste constatări, încă rămân relevante și acum. Opinia publică încă este în așteptarea unei justiții echitabile, fermitate în pedepsirea celor vinovați de maltratarea protestatarilor, prevenirea pe viitor a abuzurilor și asumarea intoleranței față de abuzurile care sunt comise de forțele de ordine.

Organizațiile semnatare constat că după 10 ani de la aceste evenimente, investigarea eficientă și sancționarea celor responsabili a eșuat. Constatăm cu regret, că la o anumită periodicitate, forțele de ordine continuă să aplice forța disproporționat, să aplice gaze lacrimogene fără vreo justificare, să se eschiveze și poarte elemente de identificare pe uniforme, în timp ce factorii de decizie și

politicienii r?mân reticen?i în implementarea unor reforme profunde care s? asigure reducerea deten?iei nejustificate, s? îmbun?t?easc? condi?iile de deten?ie, s? asigure o încredere a justi?iabililor în actul de justi?ie ?i în acordarea serviciilor de reabilitare, precum ?i aplicarea unor pedepse adecvate.

Regret?m c? nici cele ?apte cauze la CtEDO care se refereau la evenimentele din aprilie 2009 (de ex. Taraburca, O.R. ?i L.R., ?a.) nu au impulsionat investigarea eficient? ?i sanc?ionarea adecvat? a maltrat?rilor. În ceea ce prive?te deten?ia în condi?ii proaste, autorit??ile întârzie de a construi noua construc?ie al Penitenciarului nr. 13 ?i a caselor de arest, transferul izolatoarelor de deten?ie a poli?iei în subordinea ministerului justi?iei ?i asigurarea independen?ei serviciului medical din institu?iile de deten?ie. În acela?i timp, constat?m c? legea penal? (material? ?i procesual?) a fost îmbun?t?it? la multe capitole. Competen?ele unor institu?ii au fost consolidate ?i dotarea cu tehnic? (de interven?ie, de expertiz?, ?a.) a fost îmbun?t?it? esen?ial.

Dintre persoanele acuzate de maltratare de rang înalt – fostul ministru de interne Gheorghe PAPUC ?i fostul comisar general al mun. Chi?in?u, Vladimir BOTNARI au fost achita?i de CSJ, de?i la 19 ianuarie 2015 Curtea de Apel Chi?in?u i-a condamnat pentru neglijen?a în serviciu prin îndeplinirea necorespunz?toare a obliga?iilor de serviciu, soldat? cu decesul unei persoane ?i înc?lcarea drepturilor ?i intereselor ocrotite de lege. [Asocia?iile consider? ca fiind neîntemeiat? ?i iresponsabil? achitarea ex-responsabililor din cadrul MAI.](#)

Constat?m c? multe persoane cu func?ii de r?spundere sau de decizie din poli?ie, procuratur? sau instan?ele judec?tore?ti sau alte institu?ii responsabile de evenimentele din aprilie 2009, ?i-au p?strat func?iile sau chiar au fost promovate. Unii dintre ace?tia de?in la moment sau au fost promova?i în cele mai înalte func?ii din stat, inclusiv în Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura General?, Consiliul Superior al Magistraturii ?i Curtea Constitu?ional?. Aceasta a fost f?cut? de aceea?i clas? politic? care a condamnat impunitatea ?i ?i-a asumat o politic? de „zero toleran??” împotriva relexelor tratamente.

Vom asista în continuare institu?iile de stat de a implementa recomand?rile institu?iilor interna?ionale asumate în leg?tur? cu evenimentele din aprilie 2009 ?i angajamentele de reformare a sectorului justi?iei. Continuarea aplic?rii aresturilor la o rat? foarte înalt?, lipsa unui sistem medical independent, ac?iunile modeste de a îmbun?t?i condi?iile de deten?ie, aplicarea nejustificat? a mijloacelor speciale de for?ele de ordine ?i justi?ia selectiv?, alimenteaz? un sentiment c? eforturile depuse de stat pân? acum nu au avut un impact descurajant împotriva abuzurilor.

Organiza?iile semnatare:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova,

Amnesty International Moldova ,

Asocia?ia „Promo-Lex”,

CRVT „Memoria”,

Veronica MIHAILOV, avocat?

Natalia MOLO?AG, avocat?,

Veaceslav ?URCAN, avocat,
Ambasada Drepturilor Omului,
Comunitatea „WatchDog.MD”,
Institutul pentru Dezvoltare ?i Ini?iative Sociale „Viitorul” (IDIS Viitorul),
Transparency International Moldova,
Olesea DORONCEANU, avocat?,
Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM),
Institutul de Politici Publice (IPP),
Centrul de Informa?ii GENDERDOC-M,
Terra-1530,
Foundation Est- European?,
Centrul National de Mediu,
A.O. BIOS,
Asocia?ia pentru Politica Extern? (APE),
Asocia?ia Presei Independente (API),
Institutul de Politici ?i Reforme Europene (IPRE),
Centrul de Informare in Domeniul Drepturilor Omului (CIDO),
Asocia?ia pentru Democra?ie Participativ? (ADEPT),
Centrul National al Romilor,
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD).

This entry was posted on Sunday, April 7th, 2019 at 6:09 pm and is filed under [Nout?i](#)
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and
pings are currently closed.